

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE WIELGIE NA LATA 2023-2025**

ZA ROK 2024

MARZEC 2025

WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025, poz. 49) usystematyzowała zadania i obowiązki, jakie poszczególne organy państwa są zobowiązane wypełniać dla jej dobra. Wskazała zadania, jakie gmina ma wypełniać względem rodziny i dzieci. Szczególnie bowiem dzieci są narażone na niebezpieczeństwa wynikające z zaniedbań ze strony dorosłych. Rodzina jest główną komórką budującą każde społeczeństwo. Ma zasadniczy wpływ na kształtowanie tożsamości i postaw człowieka oraz na jego funkcjonowanie w rolach społecznych. Rodzina jest pierwszym, naturalnym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, gdyż wprowadza je w świat kultury i przygotowuje do udziału w życiu dorosłym. Oddziałując na osobowość dziecka, rodzina pokazuje mu swój system wartości i tradycje oraz ukierunkowuje jego postępowanie. Prawidłowe relacje w rodzinie chronią przed powstawaniem problemów społecznych, zwłaszcza przed uzależnieniami, przemocą i niedostosowaniem społecznym. Współczesna rodzina boryka się z wieloma problemami i zagrożona jest licznymi czynnikami patologicznymi m.in. alkoholizm, narkomania, powstawanie nieformalnych grup rówieśniczych nastawionych na wspólne spędzanie czasu wolnego. Niebagatelne znaczenie ma także stosowanie nieprawidłowych metod wychowawczych przez rodziców. Wszystkie te czynniki nieuchronnie prowadzą do dysfunkcji rodziny. Niewydolność rodziców znacznie wpływa i przyczynia się do zaburzeń zaspokajania podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, co prowadzi między innymi do zaburzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powyższym problemom poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę i dzieci, w taki sposób, aby byli oni w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania w środowisku daje szansę na dokonanie koniecznych zmian w celu polepszenia sytuacji rodziny. Pomoc powinna mieć na celu również podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmacnianie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Priorytetem wspierania rodzin jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość

młodego człowieka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Pomyślny rozwój jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania jego tożsamości i prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Zgodnie z art. 8 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.”

Jak wynika z art. 8 pkt 2 w/w ustawy „Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.”

Zgodnie z pkt 3 w/w artykułu „Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.”

Art. 10 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, że „Pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art. 190”. Zatem praca z rodziną realizowana jest za pośrednictwem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgim.

Art. 10 pkt 3 w/w ustawy mówi, że „Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

„Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną” (art. 10 pkt 4).

Opierając się na założeniach wspomnianej wyżej ustawy, gmina zatrudniła asystenta rodziny, którego rolą jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent rodziny towarzyszy rodzicom we wprowadzeniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.

Na podstawie art. 176 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą Nr XLIII/365/2023 Rady Gminy Wielgie z dnia 28 marca 2023 r., przyjęty został „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wielgie na lata 2023-2025”, zwany dalej Programem. Jest on kontynuacją założeń i działań zawartych w poprzedniej edycji Programu, który powstał w 2020 roku i obowiązywał w latach 2020-2022. Koordynowanie i monitorowanie Programu powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wielgim, jako organizatorowi pracy z rodziną.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który zobowiązuje do złożenia Radzie Gminy corocznego sprawozdania z realizacji zadań do dnia 31 marca każdego roku.

CELE I ZADANIA PROGRAMU

Głównym celem programu jest polepszenie sytuacji rodzin, poprawa jakości życia, zapobieganie patologii i wykluczeniu społecznemu. Umożliwienie wszechstronnego rozwoju dzieciom, przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których rodziny nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości i środki.

Za cele szczegółowe programu przyjęto:

1. Wspieranie rodzin biologicznych w odzyskiwaniu lub wzmacnianiu prawidłowego funkcjonowania.
2. Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej.
3. Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym: psychologicznego, prawnego, rodzinnego).
4. Wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz ochrona dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem.

5. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną i dzieckiem.
6. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
7. Udzielanie pomocy finansowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.
8. Wsparcie dla rodzin z osobami długotrwale bezrobotnymi.
9. Organizacja i koordynacja dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach/przedszkolach.
10. Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych.
11. Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne.
12. Zapobieganie powstania sytuacji kryzysowych, wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacji już zaistniałych poprzez udzielenie wielopłaszczyznowego wsparcia.
13. Rozszerzanie oferty edukacyjnej działań profilaktycznych dla osób zagrożonych (uzależnionych i ich rodzin) oraz specjalistyczne poradnictwo, w tym psychologiczne dla dzieci.
14. Podejmowanie przez placówki oświaty działań w zakresie profilaktyki uzależnień innych problemów społecznych przez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych, dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.
15. Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
16. Podnoszenie jakości i dostępności świadczonego wsparcia dla rodzin z dziećmi poprzez:
 - a) podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników: szkolenia, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu poprzez zapewnienie superwizji,
 - b) współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną,
 - c) zatrudnianie asystentów rodzin adekwatnie do potrzeb,
 - d) pobudzanie aktywności środowiska lokalnego poprzez wspólne działania rodzin, sektora publicznego, prywatnego i organizacji pozarządowych.
17. Dążenie do utworzenia placówek wsparcia dziennego.
18. Podejmowanie działań zmierzających do utworzenia żłobka na terenie gminy.
19. Podejmowanie działań zmierzających do powstawania rodzin wspierających.
20. Współpraca z Warsztatem Terapii Zajęciowej (WTZ), w zakresie wsparcia rodziny, w której jest osoba niepełnosprawna.

21. Współpraca z Zakładem Aktywizacji Zawodowej (ZAZ), w zakresie stworzenia możliwości pracy dla osób niepełnosprawnych.
22. Współpraca ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej we Włocławku (MOPR Włocławek).
23. Realizacja programów osłonowych wspierających rodzinę.

Nadrzędnym celem programu jest zatem ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje osiągnięcie zamierzonych celów.

Do oceny stopnia realizacji działań wykorzystano następujące wskaźniki:

- liczba programów na rzecz dzieci i rodziny,
- liczba programów profilaktycznych i edukacyjnych,
- liczba dzieci objęta opieką do lat 3,
- liczba rodzin objętych Programem „Karta Dużej Rodziny”,
- liczba i rodzaje porad udzielonych przez specjalistów,
- liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną, świadczeniami rodzinnymi, świadczeniami z funduszu alimentacyjnego,
- liczba dzieci dożywianych w szkołach,
- liczba dzieci, które otrzymały stypendium i wyprawkę szkolną (realizowane przez szkoły),
- liczba dzieci biorących udział w zajęciach organizowanych przez Ośrodek Kultury i Bibliotekę Gminy Wielgie w trakcie ferii i wakacji,
- liczba rodzin objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba założonych Niebieskich Kart,
- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej/powracających z pieczy zastępczej do rodziców,
- liczba dzieci korzystających ze stypendium szkolnego o charakterze socjalnym,
- liczba osób korzystających z poradnictwa GKRPA w Wielkiem oraz liczba wniosków skierowanych na leczenie odwykowe do Sądu,
- liczba pracowników pracujących z rodziną, którzy podnieśli swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach, studiach, superwizjach.

REALIZACJA DZIAŁAŃ NA PODSTAWIE OSIĄGNIĘTYCH WSKAŹNIKÓW W 2024 ROKU

Wskaźnik - liczba programów na rzecz dzieci i rodziny

W 2024 r. przez GOPS Wielgie realizowane były następujące programy mające na celu pomoc dzieciom i rodzinom:

- „*Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wielgie na lata 2023-2025*”, którego celem jest polepszenie sytuacji rodzin, poprawa jakości życia, zapobieganie patologii i wykluczeniu społecznemu. Umożliwienie wszechstronnego rozwoju dzieciom, przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których rodziny nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości i środki.

- „*Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wielgie na lata 2024-2030*”, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań, mających na celu udzielenie pomocy ofiarom przemocy domowej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy domowej. Program wyznacza również główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w celu skutecznego reagowania na to zjawisko. Zakłada kompleksową pomoc, zarówno dla osób doznających przemocy, jak i osób stosujących przemoc oraz świadków przemocy, przy udziale służb, instytucji oraz społeczności lokalnej. Wymaga podejmowania równoczesnych działań o charakterze interwencyjnym, profilaktycznym i terapeutycznym.

- „*Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wielgie na rok 2024*” określający lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

- „*Posiłek w szkole i w domu*” na lata 2024-2028 to wieloletni rządowy program, mający charakter modułowy. Celem modułu 1 i 2 jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych.

- *Wieloletni gminny program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028* przyjęty uchwałą Nr LI/436/2024 Rady Gminy Wielgie z dnia 15 marca 2024 r. obejmuje swoim zasięgiem mieszkańców gminy Wielgie.

- „*Karta Dużej Rodziny*” to ogólnopolski program opracowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, oferujący system zniżek oraz dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych (3+).

- *Program „Za życiem”* Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Głównym celem programu jest umożliwienie rzeczywistej i pełnej integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz wsparcie psychologiczne, społeczne, funkcjonalne i ekonomiczne ich rodzin. Program obejmuje kompleksowe rozwiązania, w szczególności w obszarach dotyczących wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomagania dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych, wsparcia mieszkaniowego, a także koordynacji wsparcia, poradnictwa i informacji.

- *Program „Opieka 75+” – edycja 2024*, którego strategicznym celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej. Gminy przystępujące do realizacji programu uzyskały finansowe wsparcie do 60% przewidywanych kosztów realizacji zadania.

- *Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024* to program resortowy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Program kierowany do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa.

- *Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024* jest programem resortowym Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, finansowanym ze środków Funduszu Solidarnościowego. Jego celem jest zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z niepełnosprawnością. Nadrzędnym celem usług asystencji osobistej jest dążenie do poprawy funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością w jej środowisku, zwiększenia możliwości zaspokajania potrzeb oraz włączenia jej w życie społeczne.

- *Program „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”* - dodatkowa usługa opiekuńcza, wykorzystująca nowoczesne technologie. Jej celem jest zwiększenie bezpieczeństwa osób

starszych, niesprawnych, chorych i innych, pozostających samotnie w swoich domach. Jest narzędziem systemu opieki, które pozwala wielu osobom na lepsze funkcjonowanie, odzyskanie poczucia bezpieczeństwa i samodzielności. Przeznaczona jest dla osób z problemami sercowo-kążeńiowymi i polega na noszeniu bransoletek monitorujących pracę tego układu.

Wskaźnik - liczba programów profilaktycznych i edukacyjnych

Szkoła Podstawowa w Wielgiem realizuje działania opiekuńcze, wychowawcze i profilaktyczne w oparciu o **Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny**.

W okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. w szkole zrealizowane były działania z zakresu profilaktyki, opieki i wychowania w formie:

- warsztatów – 34,
- spektakli profilaktycznych - 1,
- spotkań z przedstawicielami instytucji wspierających szkołę - 3,
- programów – 3.

W minionym roku działania profilaktyczne zrealizowane zostały poprzez:

- opracowanie i wdrożenie Standardów,
- warsztaty w ramach projektu „Smak życia” – profilaktyka wczesnej inicjacji narkotykowej Kujawy 2024 - zajęcia w klasach VII a, VII b, VIII a, VIII b oraz warsztaty w ramach projektu „Debaty” – profilaktyka wczesnej inicjacji alkoholowej – Kujawy 2024 - zajęcia w klasach VI a, VI b,
- spektakl profilaktyczny „Księga życzeń” - grupy „Magiczna scena” z Krakowa dla uczniów klas I – III i dzieci z oddziału przedszkolnego,
- organizacja akcji „*Bijemy rekord pierwszej pomocy - Ratujemy i uczymy ratować*” przy współpracy z WOŚP Lipno, udział wzięli uczniowie klas IV- VIII,
- udział w ogólnopolskiej akcji „*Dzieciństwo bez przemocy*” i w ramach tejże akcji przeprowadzone zostały warsztaty profilaktyczne n.t. „*Przemoc rówieśnicza i przemoc domowa*” w klasach I – VIII i oddziałach przedszkolnych,
- udział w kampanii „*Biała Wstążka*”,
- przeprowadzenie warsztatów profiaktycznych w klasach III z okazji Dnia Tolerancji przy współpracy z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Lipnie na temat "*Ludzie choć inni są, to razem być powinni*",

- wyjazd z uczniami na pokazy edukacyjno - profilaktyczne do hali sportowo - widowiskowej Łuczniczka w Bydgoszczy. Spotkanie pod hasłem „*Bezpieczeństwo ze Świętym Mikołajem*”. Akcja organizowana przez Komendę Wojewódzką Policji w Bydgoszczy,
- spotkanie uczniów klas I – VIII i dzieci z oddziałów przedszkolnych z przedstawicielami Policji i Państwowej Straży Pożarnej pod hasłem „Bezpieczne ferie 2025”,
- Dni Zdrowia i Profilaktyki pod hasłem „*Standardy Ochrony Małoletnich*”,
- Szkolenie rady pedagogicznej Szkoły Podstawowej w Wielgiem na temat nowo obowiązujących Standardów Ochrony Małoletnich,
- Szkolenie pracowników obsługi i administracji Szkoły Podstawowej Wielgiem na temat nowo obowiązujących Standardów Ochrony Małoletnich,
- Szkolenie dla rodziców uczniów Szkoły Podstawowej, zapoznanie z procedurami nowo obowiązujących Standardów Ochrony Małoletnich,
- zajęcia warsztatowe prowadzone przez pedagoga szkolnego:
 - „Przyjaciele są jak ciche anioły – tajemnicza moc przyjaźni” – klasa VII b,
 - „Kim zostanę kiedy dorosnę...” – klasa VII b,
 - „Klasa jest jak szkolna rodzina, szanujemy się i wspieramy” – klasa VII a,
 - „Magia świąt, jak wpływa na nasze emocje?” – klasa III a,
 - „Relacje w grupie rówieśniczej” – klasa II a,
 - „Skutki nadmiernego korzystania z telefonu, komputera i innych urządzeń multimedialnych”,
 - zajęcia warsztatowe w klasie II b, III a pod hasłem: „Kodeks dobrego zachowania”,
- zajęcia warsztatowe prowadzone przez psychologa: „*Relacje*” – 1 warsztat kl. VII, „*Alkohol, fakt czy mit*” - 2 warsztaty klasy VIII a i VIII b, „*Dzieciństwo bez przemocy*” – 7 warsztatów klasy I – III.

W ramach działań wspierających rodziców uczniów, zorganizowane zostały we współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Lipnie dwa spotkania szkoleniowe: „*Gotowość szkolna dziecka*”, a także „*Współpraca rodziców ze szkołą*”.

Uczniowie borykający się z trudnościami dydaktycznymi, wychowawczymi i emocjonalnymi objęci byli wsparciem specjalistów pedagoga, logopedy, psychologa Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Lipnie. Rodzicom uczniów udzielane były porady i konsultacje.

Na dzień 06.02.2025 roku 27 uczniów Szkoły Podstawowej w Wielgiem oraz 2 dzieci Publicznego Przedszkola w Wielgiem, w związku z posiadanymi orzeczeniami o niepełnosprawności, objętych jest zajęciami z zakresu pomocy psychologiczno –

pedagogicznej i zajęciami rewalidacyjnymi zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniach. Dwoje uczniów realizuje zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze z uwagi na niepełnosprawność intelektualną w stopniu głębokim.

Działania dotyczące profilaktyki uzależnień oraz problemów społecznych w **Szkole Podstawowej w Czarnem** w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. polegały na realizacji następujących programów profilaktycznych:

- „Klub Bezpiecznego Puchatka” - 30 uczniów,
- Projekt „Szkoła Dostępna dla wszystkich”- cała szkoła – realizacja pedagog szkolny,
- „Szkoła Pozytywnego Myślenia” - 15 uczniów klasy VIII na zajęciach z wychowawcą, pozostali uczniowie w ramach zajęć warsztatowych, łącznie 108 uczniów,
- „Każdy inny - wszyscy równi” uwrażliwiający na obecność i potrzeby osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, realizowany przez pedagoga specjalnego przy wsparciu psychologa i pedagoga szkolonego dla wszystkich uczniów szkoły,
- „Razem Rażniej” Program mentoringu rówieśniczego - integracja społeczna społeczności uczniowskiej, w tym uczniów z doświadczeniem migracji (5 par uczniów),
- Program „Doposażenie szkół w środki higieny menstruacyjnej w roku szkolnym 2024/2025”.

W ramach realizacji **szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego** na zajęciach z wychowawcami oraz apelach organizowane są spotkania i pogadanki dot. treści profilaktycznych np. spotkanie dla kl. VII i VIII dot. profilaktyki uzależnień.

Uczniowie brali udział w spektaklach i spotkaniach profilaktycznych: „Księga życzeń” w wykonaniu Teatru Kurtyna z Krakowa oraz „Zasady bezpieczeństwa” - spotkanie z przedstawicielami WOPR i Policji.

W szkole organizowane były porady i konsultacje dla uczniów i rodziców prowadzone przez pracowników PPP w Lipnie oraz specjalistów zatrudnionych w szkole (pedagog, psycholog).

Uczniowie z niepełnosprawnościami objęci są w szkole pomocą psychologiczno-pedagogiczną: zajęcia logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, terapia pedagogiczna, zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne, zajęcia rozwijające zdolność uczenia się, zajęcia z pedagogiem i pedagogiem specjalnym, psychologiem.

Szkoła realizuje wczesne wspomaganie rozwoju dla jednego dziecka w oddziale przedszkolnym.

W roku 2024 **Szkoła Podstawowa w Zadusznikach** realizowała opracowywany na każdy rok szkolny - **Szkolny Program Profilaktyczno – Wychowawczy**, w którym zawarte są działania w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów np. agresji, radzenia sobie ze stresem i szeroko pojętego bezpieczeństwa.

W okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. zrealizowano następujące działania:

- zajęcia przeprowadzone we wszystkich oddziałach przez specjalistów (pedagog i psycholog szkolny), np. na temat: uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży i inne profilaktyczne w zależności od potrzeb klasy,
- uczniowie brali udział w spektaklach profilaktycznych: „Księga życzeń” (Magiczna scena) – kl. 0-III, „Zło dobrem zwyciężaj” - kl. IV-VIII,
- cyklicznie przeprowadzane były spotkania z Policją, OSP, WOPR i przedstawicielami wojska na temat zasad bezpieczeństwa,
- wdrożenie „Standardów ochrony małoletnich”,
- realizacja programów profilaktycznych: warsztaty profilaktyczne z zakresu cyberprzemocy, kampania „Biała wstążka”, kampania „Dzieciństwo bez przemocy”, kampania nt. tolerancji „Z tolerancją nam do twarzy”, profilaktyka uzależnień od alkoholu – spotkanie z osobą zewnętrzną.

Wszyscy nauczyciele i specjaliści realizowali godziny konsultacji (godziny dostępności dla uczniów i rodziców – godzina w tygodniu). Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne udzielane było indywidualnie w miarę potrzeb. Szkoła korzystała również w tym zakresie ze wsparcia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lipnie. Odbyły się także spotkania ogólne z rodzicami, w trakcie których prelekcje wygłosili: pedagog specjalny, psycholog szkolny i pedagog szkolny.

Do szkoły uczęszcza 11 uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego (10,25% uczniów). Koordynacją wspierania potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami zajmuje się pedagog specjalny. Wsparcie udzielane jest uczniom w trakcie bieżącej pracy z nimi oraz zintegrowanych działań specjalistów. Szkoła realizuje zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej i zatrudnia specjalistów zgodnie z potrzebami wynikającymi z orzeczeń (11) lub opinii (25) PPP. Odbywały się zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej: logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne oraz zajęcia rewalidacyjne. Realizowano Ogólnopolski projekt edukacyjny „Alfabet logopedyczny wspierający uczniów z niepełnosprawnościami i dysfunkcją mowy”.

Uczniowie z niepełnosprawnościami dysponują środkami dydaktycznymi niezbędnymi do realizacji zajęć dostosowanych do ich potrzeb i możliwości (zakupione w ramach dotacji MENiS).

Również w szkołach z terenu gminy Wielgie prowadzona jest praca z dziećmi, młodzieżą i rodzicami, mająca na celu wskazanie możliwości radzenia sobie z negatywnymi emocjami, zachowaniami agresywnymi oraz ucząca wrażliwości na krzywdę drugiego człowieka.

Z funduszy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wielgie zostały zakupione programy profilaktyczne, dotyczące przeciwdziałania przemocy dla uczniów klas I - VIII szkół podstawowych. Są to zestawy edukacyjne do przeprowadzania lekcji profilaktycznych z 12 – miesięcznym okresem subskrypcji. Zostały one przekazane do dwóch szkół: w Wielgiem oraz w Czarnem. W miesiącu październiku dla wszystkich uczniów z klas I-III oraz przedszkoli zostały przeprowadzone programy profilaktyczne w formie teatralnej oraz pogadanki pt. „Księga życzeń”. Zakupiono również programy profilaktyczne/spektakle, takie jak: „Galaktyczny przyjaciel”, „Szkolne tarapaty”, „Wybierz zdrowie” czy też „Liga pomocy przeciw przemocy”, z których skorzystali uczniowie w szkołach z terenu gminy Wielgie.

Dla szkół zakupiono też ulotki oraz plakaty, dotyczące przemocy domowej oraz przemocy rówieśniczej.

W dniu 21.01.2024 r. GOPS Wielgie przy współpracy z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym zorganizował „Gwiazdkową niespodziankę” dla 70 dzieci z 30 rodzin z niskimi dochodami, zagrożonymi wykluczeniem, niewydolnymi wychowawczo. GOPS Wielgie zapewnił poczęstunek, a stowarzyszenie paczki świąteczne. Rozdanie paczek poprzedzono krótkim występem artystycznym.

W okresie od 17.08.2024 r. do 26.08.2024 r. 7 dzieci z terenu gminy Wielgie uczestniczyło w bezpłatnych koloniach letnich w Darłótku. Wypoczynek dla dzieci zorganizowany został z inicjatywy Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy.

GOPS Wielgie przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie i przy partnerstwie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu w dniach 08.08.2024 r. i 19.11.2024 r. zorganizował dla wytypowanych 10 rodzin z dziećmi z terenu gminy 6 godzinne warsztaty: „Rozwój psychoseksualny i jego wpływ na dojrzałość społeczną dziecka” oraz „Budowanie, rola i znaczenie autorytetu rodzica”. Celem I Etapu projektu

„Rodzina w Centrum” było podniesienie i wzmocnienie kompetencji rodzicielskich rodziców naturalnych i zastępczych.

W dniu 19.12.2024 r. asystent rodziny zorganizował spotkanie Wigilijne dla rodzin objętych asystenturą. Zaproszone rodziny przygotowały potrawy wigilijne, dzieliły się opłatkiem, a dzieci otrzymały skromne upominki.

W tym miejscu należy wskazać wcześniej wspomniane dwa programy realizowane w 2024 r. przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgiem: „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wielgie na lata 2024-2030” i „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wielgie na rok 2024”, które w ramach swoich zadań mają właśnie działania profilaktyczne.

Wskaźnik - liczba dzieci objęta opieką do lat 3

Na terenie Gminy Wielgie nie zostały jeszcze utworzone placówki do opieki nad dziećmi do lat 3. Rozpoczęto budowę żłobka na 24 miejsca w ramach Programu „MALUCH+” 2022-2029. Inwestycja pozwoli mamom na powrót do pracy, podczas gdy dzieci będą pod dobrą opieką w gminnym żłobku. Planowany termin uruchomienia żłobka – styczeń 2026 r.

Wskaźnik - liczba rodzin objętych Programem „Karta Dużej Rodziny”

Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski program opracowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych (3+). KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. W 2024 r. przyjęto 30 wniosków na „Kartę Dużej Rodziny” (15 wniosków typu zgłoszenie nowej rodziny, 10 wniosków typu zgłoszenie nowej rodziny dla rodzin składających się wyłącznie z rodziców, 1 liczba przyznanych kart dla nowego członka rodziny, 3 wnioski o uzupełnienie rodziny, 1 duplikat kart).

Decyzji odmownych nie było. W sumie w 2024 r. wydano 92 karty.

Realizatorem Karty Dużej Rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgiem.

Wskaźnik - liczba i rodzaje porad udzielonych przez specjalistów

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgiem z myślą o mieszkańcach gminy organizuje wszelkiego rodzaju bezpłatne wsparcie, głównie terapeutyczne i psychologiczne, które w głównej mierze finansowane jest ze środków „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wielgie”.

W 2024 r. w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. mieszkańcy gminy Wielgie mogli korzystać ze specjalistycznego **wsparcia prawnego/urzędowego** udzielanego raz w tygodniu przez inspektora do spraw wspierania rodziny. Każdy, kto tylko miał problem mógł zgłaszać się o wsparcie czy też poradę. W 2024 r. udzielono **48** tego typu **porad**.

Na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgiem realizowane było poradnictwo psychologiczne świadczone przez firmę Pani Zofii Pachnik. **Usługi psychologiczne** dla mieszkańców gminy Wielgie prowadzone były w punkcie konsultacyjnym znajdującym się w budynku Urzędu Gminy Wielgie – 12 godzin miesięcznie tj. 4 razy w miesiącu po 3 godziny. Zadanie polegało na udzielaniu specjalistycznej pomocy psychologicznej osobom uzależnionym i zażywającym szkodliwe substancje psychoaktywne i innym osobom potrzebującym wsparcia, prowadzeniu poradnictwa psychologicznego oraz przedstawianiu wskazań do profilaktycznej diagnozy. Przez cały 2024 r. psycholog w ramach w/w zadania przeprowadził **118 konsultacji** indywidualnych.

Również na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgiem na terenie gminy Wielgie działają **Punkty Konsultacyjne** dla osób uzależnionych i współuzależnionych w szczególności od alkoholu i narkotyków, w tym udzielanie wsparcia i informacji (1 punkt w ZPO Wielgie, 1 punkt w Szkole Podstawowej w Czarnem i 1 punkt w budynku pod adresem Zaduszniki 10). W okresie I-III.2024 punkty prowadzone były przez Certyfikowanego Psychoterapeutę Poznawczo – Behawioralnego, Instruktora Psychoterapii Uzależnień z firmy SENSICA – SZKOLENIA. Ze wsparcia korzystały zarówno osoby dorosłe, jak i dzieci. Na spotkania zgłaszały się osoby z różnymi problemami: uzależnieni od alkoholu czy narkotyków, doświadczający przemocy psychicznej, z problemami wychowawczymi, współuzależnieni, z licznymi zaburzeniami, dzieci dorosłych alkoholików i inni. W w/w okresie udzielono łącznie **134 konsultacje, w tym 79 online**. Od m-ca kwietnia 2024 r. w związku z wygranym zapytaniem ofertowym wspomniane wyżej Punkty Konsultacyjne prowadzone są przez psychologa – P. Jarosława Najberga (20 godz./mies.). W okresie IV-XII.2024 psycholog przeprowadził ok. **185 konsultacji**. Osobami zgłaszającymi się o wsparcie były osoby z problemem alkoholowym, osoby z problemem narkotykowym, dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym, dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym, osoby doznające przemocy domowej, osoby stosujące przemoc domową oraz osoby z innymi problemami.

Dodatkowo Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgiem ul. Starowiejska 8 prowadzi punkt informacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych w szczególności od alkoholu i narkotyków.

W miejscowości Zaduszniki ma swoją siedzibę **Stowarzyszenie Trzeźwościowe „SZANSA”**, skupiające osoby, które były lub są leczone z wszelkich uzależnień (alkohol, narkotyki itp.) oraz ich rodziny. W ramach działalności prowadzone są zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych – punkt psychologiczno-konsultacyjny. Podczas konsultacji terapeuta prowadził rozmowy, dążył do podjęcia przez te osoby trwałej abstynencji oraz odzyskania równowagi emocjonalnej. W okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. w ramach działalności stowarzyszenia wsparciem objętych zostało 19 osób uzależnionych i 4 osoby współuzależnione. Udzielono również **34 konsultacje** w okresie I-III.2024.

Wskaźnik - liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną, świadczeniami rodzinnymi, świadczeniami z funduszu alimentacyjnego

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiem przyznał pomoc i wsparcie **290 rodzinom o łącznej liczbie osób w rodzinach – 895.**

Tabela nr 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

WYSZCZEGÓLNIENIE	2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RODZINY OGÓŁEM	290	895
o liczbie osób:	91	91
1		
2	35	70
3	31	93
4	66	264
5	41	205
6 i więcej	26	172
Rodziny z dziećmi ogółem	172	739
o liczbie dzieci:	48	148
1		
2	70	287
3	38	195
4	11	66
5	2	14
6	1	9
7 i więcej	2	20
Rodziny niepełne ogółem	34	101
o liczbie dzieci:	18	41
1		
2	10	31

3	3	12
4 i więcej	3	17
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	32	73
o liczbie osób:	13	13
1		
2	10	20
3	3	9
4 i więcej	6	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie roczne MRiPS - 03.

Czynnikami, które stanowią ryzyko marginalizacji lub są powodem wykluczenia społecznego, są obszary problemowe zdiagnozowane w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Przedstawia je poniższa tabela.

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej	2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	112	309
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	44	236
w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	38	216
Bezrobocie	150	522
Niepełnosprawność	90	230
Długotrwała lub ciężka choroba	86	217
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	108	406
w tym: rodziny niepełne	26	70
rodziny wielodzietne	22	118
Przemoc domowa	2	4
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	6	8
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0

(art. 7 pkt 11)		
Zdarzenie losowe	1	1
Sytuacja kryzysowa	0	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie roczne MRiPS - 03.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy finansowej było bezrobocie – 150 rodzin, w tym długotrwałe bezrobocie, ubóstwo – 112 rodzin oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 108 rodzin.

W związku z tym, że bezrobocie nadal stanowi główny powód przyznawania pomocy, podejmowane są działania wspierające dla tych rodzin, głównie poprzez pracę socjalną. Pracownicy socjalni starają się motywować osoby bezrobotne do zmiany sytuacji poprzez intensywne poszukiwanie pracy, w tym pracy dorywczej. Wskazują miejsca, gdzie można podjąć tego typu pracę, a tym samym zdobyć dodatkowe środki na życie.

W 2024 r. zawarto 5 kontraktów socjalnych. Głównym celem podpisanych kontraktów socjalnych było przyjęcie postawy aktywnej w pokonywaniu trudności życiowych, poprawa sytuacji życiowej.

W 2024 r. zasiłki stałe otrzymało 57 osób (55 rodzin). Zasiłki okresowe przyznano 105 rodzinom (106 osobom) o liczbie osób w rodzinach 330, głównie z powodu bezrobocia. Zasiłki celowe i w naturze otrzymało 36 rodzin, w tym 16 rodzin specjalne zasiłki celowe. Świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” przyznano 157 rodzinom. Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego otrzymała 1 rodzina.

W 2024 r. usługami opiekuńczymi objęto 10 osób/rodzin. W tym miejscu należy zaznaczyć, że 6 osób otrzymało wsparcie w ramach Programu „Opieka 75+” – edycja 2024. Z Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 skorzystało 9 osób, zaś z Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 – 13 osób z niepełnosprawnościami.

GOPS Wielgie jest Partnerem Programu „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”. W 2021 r., w ramach partnerstwa 10 osób, w tym osoby niepełnosprawne otrzymało bransoletki życia – urządzenia alarmująco-monitorujące, które służą do wezwania pomocy w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia. W trakcie realizacji programu 4 osoby zmarły, w tym 2 w 2024 r. W 2024 r. do programu przystąpiła 1 osoba.

Pomoc w formie schronienia w schronisku dla bezdomnych otrzymały 3 osoby (mężczyźni), w tym 2 osoby w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. **ze świadczeń rodzinnych skorzystało 467 rodzin** (stan na dzień 31.12.2024 r.). W tym miejscu należy wskazać wypłacone zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – 9941 świadczeń, zasiłki pielęgnacyjne - 3699 świadczeń, świadczenia pielęgnacyjne – 1206 świadczeń, specjalne zasiłki opiekuńcze – 114 świadczeń, jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka – 39 świadczeń, świadczenie rodzicielskie - 184 świadczenia. Dział świadczeń rodzinnych wypłaca również zasiłek dla opiekunów. W 2024 r. wypłacono 12 tego typu świadczeń – w ciągu roku skorzystała 1 rodzina.

W ramach funduszu alimentacyjnego wypłacono **249 świadczeń**. W 2024 r. świadczenie z **funduszu alimentacyjnego pobrały 32 rodziny** (stan na dzień 31.12.2024 r.).

Udzielone wyżej świadczenia i pomoc w znacznym stopniu przyczyniły się do zabezpieczenia potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Wskaźnik - liczba dzieci dożywianych w szkołach

Dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach odbywało się w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. Pomoc realizowana była i jest w formie „gorącego posiłku” tylko w dni nauki szkolnej i czynnej stołówki szkolnej. W 2024 r. z dożywiania w szkole i przedszkolu skorzystało **213 dzieci**.

Wskaźnik - liczba dzieci, które otrzymały stypendium i wyprawkę szkolną (realizowane przez szkoły)

W 2024 r. w szkołach z terenu gminy Wielgie nie przydzielono żadnych stypendiów szkolnych ani wyprawki szkolnej. Wszyscy uczniowie otrzymują bezpłatne podręczniki w ramach wsparcia rządowego.

Wskaźnik - liczba dzieci biorących udział w zajęciach organizowanych przez Ośrodek Kultury i Bibliotekę Gminy Wielgie w trakcie ferii i wakacji

Działalność Ośrodka Kultury i Biblioteki Gminy Wielgie w 2024 r., jak co roku w okresie ferii i wakacji, skierowana była w głównej mierze do dzieci i młodzieży szkolnej.

W okresie ferii zorganizowano:

- 12 lutego 2024 r. - zajęcia plastyczne dla dzieci (malowanie kubków ceramicznych),
- 14 lutego 2024 r. - zajęcia kulinarne (pieczenie pierników walentynkowych),

- 16 lutego 2024 r. - wyjazd do sali zabaw Honolulu we Włocławku,
- 20 lutego 2024 r. - wyjazd do Term Uniejów,
- 22 lutego 2024 r. - wycieczka do Multikina we Włocławku,
- w każdy poniedziałek i piątek zajęcia instrumentalne Gminnej Orkiestry Dętej,
- w każdy czwartek zajęcia tańca dla dzieci,
- zbiórki harcerskie.

W okresie wakacji zorganizowano:

- 25 czerwca 2024 r. - rozpoczęcie akcji „Aktywne Wakacje”: ognisko, nocna obserwacja nieba z „Astrobazą Syriusz”,
- 27 czerwca 2024 r. - warsztaty ceramiczne dla dzieci przy współpracy ze Stowarzyszeniem Rozwoju Gminy Wielgie „Przyszłość”,
- 29 czerwca 2024 r. - VI rajd rowerowy,
- 01 lipca 2024 r. - zajęcia plastyczne dla dzieci,
- 03 lipca 2024 r. - wycieczka rodzinna do Uniejowa w ramach akcji „Aktywne Wakacje”,
- 05 lipca 2024 r. - wyjazd do Multikina we Włocławku,
- 12 lipca 2024 r. - zajęcia plastyczne,
- 15 lipca 2024 r. - warsztaty wykonywania świec sojowych przy współpracy ze Stowarzyszeniem Rozwoju Gminy Wielgie „Przyszłość”,
- 17 lipca 2024 r. - piknik rodzinny na polanie w parku w Wielgim (animacje, urządzenia rekreacyjne),
- 25 lipca 2024 r. - wycieczka do Parku Rozrywki Majaland,
- w każdy czwartek zajęcia taneczne dla dzieci,
- w każdy piątek i poniedziałek w lipcu - zajęcia instrumentalne,
- zbiórki harcerskie.

Łączna liczba uczestników 1100 osób.

Wskaźnik - liczba rodzin objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi

W 2024 r. specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania objętych zostało **17 osób (17 rodzin)**.

Wskaźnik - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

W GOPS Wielgie zatrudniony jest 1 asystent rodziny. To właśnie w celu wzmocnienia rodziny w należyтым wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przyznany był asystent rodziny. Wspieranie rodziny polega przede wszystkim na uruchomieniu w rodzinach ich

zasobów oraz radzenia sobie w przyszłości z podobnymi trudnościami, z jakimi stykają się i będą stykać w codziennym życiu. Praca asystenta to m.in. zdiagnozowanie, przy współudziale pracownika socjalnego sytuacji rodziny pod kątem problemów i potrzeb, a następnie wraz z rodziną opracowanie planu działania. W przydzielonych do pracy przypadkach dużego zaangażowania wymagała praca z dziećmi. W ramach kontaktu z pedagogiem szkolnym i wychowawcami asystent diagnozował problemy dzieci w nauce. Asystent rodziny pracował również nad motywacją członków rodziny do podjęcia leczenia odwykowego w przypadku problemu alkoholowego.

Ogółem w 2024 r. asystent rodziny objął swoim wsparciem **17 rodzin**. Zdarza się, że asystent kończy pracę z jedną rodziną, a zaczyna wspierać kolejną, która wymaga podjęcia stosownych działań.

W dniu 19.12.2024 r. asystent rodziny zorganizował spotkanie Wigilijne dla rodzin objętych asystenturą. Zaproszone rodziny przygotowały potrawy wigilijne, dzieliły się opłatkiem, a dzieci otrzymały skromne upominki.

Zadaniem asystenta rodziny jest również realizacja zadań nałożonych ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Jest to ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin, w których urodziły się dzieci niepełnoprawne. Ten rodzaj asystowania rodzinie, mający na celu koordynowanie poradnictwa specjalistycznego, w tym zdrowotnego, jest świadczeniem udzielanym na wniosek osoby zainteresowanej. W roku sprawozdawczym nie wpłynął żaden wniosek w tym zakresie.

Wskaźnik - liczba rodzin objętych pracą socjalną

Jednym ze sposobów zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych jest prowadzenie pracy socjalnej, rozumianej jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna dotyczy niemal każdej rodziny zgłaszającej się o pomoc do Ośrodka. W roku 2024 **pracą socjalną objęto 263 rodziny**, z liczbą osób w rodzinach 806.

Pracownicy socjalni wpływają na zmiany życia indywidualnych osób i rodzin, służą pomocą w sytuacjach nagłych i kryzysowych. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni m.in. udzielają poradnictwa, doradztwa oraz wsparcia emocjonalnego i informacyjnego, motywują do zmiany trudnej sytuacji rodziny, pomagają skompletować dokumenty o przyznanie

świadczeń z ubezpieczenia społecznego, pomagają w zarejestrowaniu do specjalisty, lekarza czy też w załatwieniu spraw urzędowych.

Rodziny, które korzystają z pomocy asystenta rodziny chętnie współpracują, włączają się również czynnie w działania na rzecz środowiska lokalnego, m.in. zapewnienie dzieciom pożądanym społecznie form spędzania czasu wolnego, poprzez przygotowywanie np. projektów integracyjnych. Asystent rodziny podczas indywidualnych rozmów z podopiecznymi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgim, a także pozostałymi mieszkańcami uwrażliwia społeczność na krzywdę człowieka, wskazuje obszary, w których mieszkańcy mogliby podjąć szeroko rozumiane działania.

Podjęcie działań przez asystenta i pracowników socjalnych, pobudzanie społeczności do działania, niesie ze sobą wiele korzyści, m.in. daje poczucie sprawczości klientom, aktywizuje mieszkańców i nie uzależnia od pomocy społecznej, umożliwia zmianę postaw, sposobu myślenia i wartości. W zintegrowanej społeczności wiele problemów pojedynczych osób może zostać rozwiązanych własną inicjatywą społeczności lokalnej, jako bezpłatne rozwiązywanie problemów.

Potrzeby społeczności lokalnej zgłaszane są każdorazowo przez mieszkańców podczas zebrania sołeckich, jak również podczas osobistych wizyt w Urzędzie Gminy Wielgie.

Monitoring potrzeb społeczności lokalnej prowadzony jest również w oparciu o indywidualne rozmowy asystenta rodziny i pracowników socjalnych podczas wywiadów środowiskowych.

Wskaźnik - liczba założonych Niebieskich Kart

W 2024 r. na terenie gminy Wielgie założonych zostało **14 formularzy „Niebieska Karta”**, z tego 12 przez Policję i 2 przez GOPS. W 11 przypadkach sprawcami przemocy byli mężczyźni, zaś w 3 kobiety. Łączna liczba rodzin objętych czynną procedurą „Niebieskie Karty” (2023-2024) wyniosła 21 (łącznie 65 osób w rodzinach). Opracowano 14 indywidualnych planów pomocy. W 2024 r. odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego (raz na 2 m-ce). Również w danym roku powołano 14 grup diagnostyczno-pomocowych (łącznie 59 spotkań). W badanym roku zakończonych zostało 10 procedur „Niebieskie Karty”, zawieszonych procedur były 3, do monitorowania w 2025 r. – 6, zaś czynnych „Niebieskich Kart”, które przeszły na 2025 r. jest 7.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgim współpracuje ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej we Włocławku (MOPR Włocławek). W Specjalistycznym Ośrodku tymczasowo od 27 marca 2023 r. przebywa matka

z małym dzieckiem (objęta indywidualnym planem pomocy) – mieszkanka gminy Wielgie (cudzoziemka).

Wskaźnik - liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej/powracających z pieczy zastępczej do rodziców

W sytuacji, kiedy rodzina nie podejmuje współpracy z asystentem rodziny, bądź zagrożone jest zdrowie i życie dziecka, instytucja pod opieką której przebywa rodzina wnioskuję do sądu rodzinnego o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

Na terenie naszego powiatu w Lipnie obecnie funkcjonują 3 Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze z wydzielonymi miejscami dla dzieci odebranych rodzicom podczas interwencji: „Parkowa”, „Na Zakręcie” i „Zakątek”. W miejscowości Janiszewo gm. Chrostkowo działa Rodzinny Dom Dziecka, zaś w Majdanach – działała zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, do którego trafiały dzieci z interwencji.

Rodzinna piecza zastępcza

Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej należy do zadań powiatu. Ośrodek w tym zakresie współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie. Do najważniejszych zadań ośrodka należało:

- udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym oraz dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej,
- propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego,
- udział w dokonywaniu okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinie zastępczej,
- bieżąca współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka.

W rodzinnej pieczy zastępczej z terenu gminy Wielgie umieszczonych jest **13 dzieci** w tym: **3 dzieci** w rodzinach spokrewnionych, **7 dzieci** w rodzinnym domu dziecka (z tego 1 dziecko umieszczone w 2024), **2 dzieci** w zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i **1 dziecko** w niezawodowej rodzinie zastępczej.

Instytucjonalna piecza zastępcza

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych w 2024 r. przebywało **3 dzieci** z terenu gminy Wielgie. W m-cu XII/2024 Postanowieniem Sądu w trybie nagłym umieszczone zostało **1 dziecko** przebywające w tym czasie na terenie gminy Wielgie.

Zadania w tym zakresie obejmowały:

- współpracę z kuratorami sądowymi i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie, w celu zapewnienia opieki i wychowania dzieciom całkowicie i częściowo pozbawionym opieki rodziców,
- działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny,
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci umieszczanych w placówce opiekuńczo - wychowawczej na terenie powiatu lipnowskiego.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze, w których umieszczeni są małoletni:

- 1) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Na Zakręcie” w Lipnie - **2 dzieci**,
- 2) Powiatowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Wielkiem (87-645 Zbójno) – **1 dziecko**.
- 3) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Parkowa” w Lipnie - **1 dziecko** umieszczone w XII/2024 Postanowieniem Sądu w trybie nagłym (przebywające w tym czasie na terenie gminy Wielgie).

Wskaźnik - liczba dzieci korzystających ze stypendium szkolnego o charakterze socjalnym

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiem realizuje zadania z zakresu przyznawania pomocy w formie stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym. Corocznie do dnia 15 września przyjmowane są wnioski o przyznanie stypendium. Stypendium szkolne o charakterze socjalnym może być przyznane z powodu trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, a w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, wielodzietność, rodzina niepełna, niepełnosprawność, alkoholizm, narkomania, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ciężka lub długotrwała choroba, a także gdy wystąpiło zdarzenie losowe.

Stypendium szkolne o charakterze socjalnym w **I półroczu 2024 r. otrzymało 144 uczniów**, zaś w **II półroczu 2024 r. - 145 uczniów**. Zasiłku szkolnego czyli wsparcia finansowego w związku ze zdarzeniem losowym w 2024 roku nie było.

Wskaźnik - liczba osób korzystających z poradnictwa GKRPA w Wielkiem oraz liczba wniosków skierowanych na leczenie odwykowe do Sądu

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wielkiem wynika, że w 2024 r. do Gminnej Komisji wpłynęło 35 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym lub przeprowadzenie rozmów, dotyczących uzależnienia. Odbyło się 15 spotkań

GKRPA z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin (8 komisji, 5 spotkań komisji dotyczyło wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz 2 kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia). Przeprowadzono 35 rozmów z osobami z problemem alkoholowym lub członkami ich rodzin. Komisja skierowała 1 wniosek do dwóch biegłych: psychologa i psychiatry o wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia oraz wskazania formy leczenia. W danym roku skierowano do Sądu 1 wniosek na leczenie odwykowe. 3 osoby poddały się zabiegowi p/alkoholowemu.

Zadaniem komisji jest m.in. rozpatrywanie wniosków o objęcie leczeniem odwykowym, przeprowadzanie rozmów z osobami z problemem alkoholowym, zobowiązanie do leczenia odwykowego, udzielanie wsparcia, motywowanie do zaprzestania spożywania alkoholu.

Wskaźnik - liczba pracowników pracujących z rodziną, którzy podnieśli swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach, studiach, superwizjach

Niemal wszyscy pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielkiem w większym czy też w mniejszym stopniu pracują z rodziną. Pracę z rodziną prowadzą w głównej mierze pracownicy socjalni, asystent rodziny i kierownik GOPS. Pracę na rzecz rodziny wykonuje także inspektor do spraw wspierania rodziny, referent mający w swoim zakresie zadania wynikające z ustawy o wychowaniu trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz na zlecenie GOPS Wielgie osoby i firmy w zakresie wszelkiego rodzaju usług terapeutycznych, psychologicznych czy specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wsparcie pracowników zajmujących się pomocą na rzecz rodziny, polega przede wszystkim na tworzeniu możliwości podnoszenia umiejętności asystentowi rodziny oraz pracownikom socjalnym, w zakresie pracy z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. GOPS Wielgie realizuje to zadanie umożliwiając pracownikom udział w kursach i szkoleniach.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wielkiem zatrudnionych jest 5 starszych specjalistów pracy socjalnej (pracownicy socjalni) wykonujących swoją pracę w terenie (w tym 1 koordynujący działania w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych i innych programów dot. wspierania rodziny) oraz 1 asystent rodziny zatrudniony na umowę o pracę w systemie zadaniowym. Pracę z rodziną prowadzi również kierownik GOPS Wielgie. Zatem w najszerszym zakresie **7 pracowników ośrodka pomocy pracuje z rodzinami i podnosi swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach.**

W 2024 r. w/w pracownicy uczestniczyli w takich szkoleniach/warsztatach, jak:

- „Profilaktyka wypalenia zawodowego dla pracowników pomocy społecznej” (8 godzin) – 3 osoby,
- „Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy domowej – Praca Zespołu Interdyscyplinarnego i grup Diagnostyczno-Pomocowych po zmianach 2023” szkolenie zostało zorganizowane dla całego Zespołu Interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno-pomocowych oraz osób współpracujących tj. pracowników socjalnych, asystenta rodziny, kuratorów sądowych, funkcjonariuszy policji (ogółem 20 osób),
- szkolenie specjalistyczne z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych (52 godziny) – 2 osoby,
- szkolenie specjalistyczne z zakresu organizacji społeczności lokalnej (57 godzin) – 3 osoby,
- „Bon energetyczny 2024” szkolenie e-learningowe – 1 osoba,
- „Przeciwdziałanie przemocy domowej” (16 godzin) – 2 osoby,
- „Metody wzmacniania więzi w rodzinie z dzieckiem w wieku szkoły podstawowej” (online) – 1 osoba,
- „Praca z rodzinami w kryzysie. Cele i działania AR oraz podział obowiązków z PS” (online) – 1 osoba,
- „Ocena wstępna. Metodyka i dokumentacja” (online) – 1 osoba,
- „Plan pracy z rodziną. Metodyka tworzenia i dokumentacja” (online) – 1 osoba,
- „Ocena okresowa i aktualizacja planu pracy z rodziną. Metodyka i dokumentacja (online) – 1 osoba,
- „Zakończenie pracy z rodziną. Ewaluacja pracy asystenta rodziny” (online) – 1 osoba.

Asystent rodziny w dniach 2-4.10.2024 r. uczestniczył w XII Ogólnopolskim Zlocie Asystentów Rodziny z Konferencją Naukowo-Szkoleniową „Rola stylów przywiązania i zdolności regulacji emocji osób w rodzinie w przeciwdziałaniu przemocy domowej – perspektywa pracy asystentów rodziny”.

Kierownik GOPS w m-cu X/2024 uczestniczył w Naradzie Pełnomocników/Koordinatorów Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz Członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych organizowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu.

PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wielgie na lata 2023-2025 zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz poprawy stylu i jakości życia. Wspieranie rodzin nadal ma charakter profilaktyczny i ochronny. Rodzinie stwarza się możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększa szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystaniu własnych potencjałów jakie posiada. Należy pamiętać, że realizacja Programu możliwa jest dzięki współpracy z podmiotami zajmującymi się sprawami rodziny i wspólne podejmowanie stosownych działań. Również zaangażowanie sołectw w organizowanie wszelkiego rodzaju imprez okolicznościowych dla dzieci i dorosłych wpływa pozytywnie na rozwój i relacje międzyludzkie.

Wspierając rodzinę, przyczyniamy się do rozwoju i wzmacniania więzi w całej społeczności, a działania profilaktyczne przeciwdziałają takim zjawiskom jak marginalizacja, wykluczenie społeczne oraz „dziedziczenie” dysfunkcji, bezradności i zależności od innych. Nie każda rodzina jest gotowa skorzystać z tej oferty, bo wiąże się to często ze zmianą dotychczasowego stylu życia, przełamania dotychczasowych wzorców rodzinnych, podjęcia wysiłku w kierunku terapii, leczenia odwykowego, zatrudnienia, dbania o potrzeby dzieci. Wówczas, gdy dobro dziecka jest zagrożone, gdy jest krzywdzone, zaniedbywane - konieczne są działania interwencyjne i umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Ale nawet w takiej sytuacji rodzina nadal ma szanse odzyskać dziecko i może uzyskać wsparcie w odzyskaniu zdolności do prawidłowej opieki nad dzieckiem.

Po przeprowadzonej analizie podejmowanych w 2024 roku działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wielgie na lata 2023-2025 należy stwierdzić, iż odzwierciedlają one potrzeby rodzin z terenu gminy Wielgie. Jednocześnie wskazana jest w latach następnych dalsza kontynuacja działań oraz w miarę możliwości rozszerzenie ich w sytuacji zaistniałych potrzeb. Ze względu na narastające problemy psychologiczne u dzieci i młodzieży, niezbędne staje się nawiązanie współpracy z psychologiem dziecięcym, który udzielałby wsparcia dzieciom z terenu gminy. Dążenie do utworzenia placówek wsparcia dziennego, żłobka, podejmowanie działań zmierzających do powstawania rodzin wspierających i realizacja programów osłonowych wspierających rodzinę, to tylko niektóre z zadań, będących w planach do zrealizowania w kolejnych latach.

Nadal konieczne jest współdziałanie wielu służb i organizacji, działających przede wszystkim na rzecz rodzin i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie. GOPS Wielgie współpracuje ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej we Włocławku (MOPR Włocławek), jak również z Warsztatem Terapii Zajęciowej (WTZ) w zakresie wsparcia rodziny, w której jest osoba dotknięta niepełnosprawnością. W planach GOPS Wielgie jest również współpraca z Zakładem Aktywizacji Zawodowej, w zakresie stworzenia możliwości pracy dla osób z niepełnosprawnościami.

Gminny Ośrodek Pomoc Społecznej w Wielgim cały czas poszukuje nowych form pracy z rodziną po to, aby rodzina potrzebująca wsparcia otrzymała konkretną pomoc oraz aby jakość życia rodziny miała lepszy wymiar. Osiągnięcie przez rodzinę stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci jest celem, którego osiągnięcie wspólnymi siłami daje większą satysfakcję. Mając na uwadze skuteczność w udzielaniu pomocy rodzinom niewydolnym opiekuńczo-wychowawczo, konieczne jest utrzymanie dotychczasowego kierunku działań, a przede wszystkim wysokiej aktywności pozostałych instytucji i organizacji mających w swoich zadaniach pracę z rodziną.

Sporządził:

Magdalena Rumianowska
- starszy specjalista pracy socjalnej

Zatwierdził:

Ewelina Giżyńska
p.o. Kierownika GOPS Wielgie